

47-боб. Солиқ ставкалари. Солиқни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби

337-модда. Солиқ ставкалари

Солиқ ставкалари қуйидаги миқдорларда белгиланади:

Т/р	Солиқ тўловчилар	Солиқ ставкалари, фоизларда
1	Банклар	20
2	Қуйидаги солиқ тўловчилар: цемент (клинкер) ишлаб чиқаришни амалга оширувчи; полиэтилен гранулалар ишлаб чиқаришни амалга оширувчи; фаолиятининг асосий тури мобиль алоқа хизматларини кўрсатишдан иборат бўлган	20
3	Ўзи ишлаб чиқарган ўз қишлоқ хўжалиги маҳсулотини реализация қилишдан олинган фойда бўйича ушбу Кодекснинг 57-моддасида назарда тутилган мезонларга жавоб берувчи қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчилари ва балиқ хўжалиги	0

	корхоналари	
4	Ижтимоий соҳада фаолиятни амалга оширувчи солиқ тўловчилар	0
5	Қўшимча манбалардан даромадлар олувчи бюджет ташкилотлари	0
6	Товарларни (ишларни) экспортга реализация қилишдан олинган фойда	0
7	Бозор ва савдо комплексларида хизмат кўрсатишдан олинган фойда	20
8	Товарларнинг (хизматларнинг) электрон савдосини амалга оширувчи электрон тижорат субъектларининг миллий реестрига киритилган солиқ тўловчилар	7,5
9	Ягона иштирокчилари ногиронлиги бўлган шахсларнинг жамоат бирлашмалари бўлган ва умумий ходимлар сонида ногиронлиги бўлган шахслар камида 50 фоизни ташкил этадиган ва ногиронлиги бўлган шахсларнинг меҳнатига ҳақ	0

	тўлаш жамғармаси меҳнатга ҳақ тўлаш умумий фондининг камида 50 фоизини ташкил этадиган солиқ тўловчилар	
10	Ўзбекистон Республикаси Халқ банки томонидан фуқароларнинг шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақларидаги маблағлардан фойдаланишдан олинадиган даромадлар	0
11	Дивидендлар тарзидаги даромадлар	5
12	Қолган солиқ тўловчилар, бундан 1 — 11-бандларда кўрсатилганлар мустасно	15

Ушбу модда биринчи қисмининг 2-бандида кўрсатилган солиқ тўловчилар фаолиятнинг барча турлари бўйича белгиланган солиқ ставкасини қўллайди.

Ушбу модда биринчи қисмининг 3-бандида кўрсатилган солиқ тўловчилар, агар ўзи ишлаб чиқарган қишлоқ хўжалиги маҳсулотини реализация қилишдан олинган даромадлари жами даромаднинг 90 фоиздан кўпроғини ташкил этса, фаолиятнинг барча турлари бўйича 0 фоиз миқдорида солиқ ставкасини қўллашга ҳақлидир.

Ижтимоий соҳада фаолиятни амалга оширувчи солиқ тўловчи ушбу Кодекснинг [59-моддасида](#) белгиланган мезонларга риоя этмаган тақдирда, мазкур шартларга риоя этмаганлик рўй берган солиқ даврининг бошланишидан эътиборан ушбу модда биринчи қисмининг 12-бандида белгиланган солиқ ставкасини илгари ўтган солиқ даврлари учун аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини тақдим этган ҳолда қўллайди.

Ушбу модда биринчи қисмининг 8-бандида кўрсатилган солиқ тўловчилар, агар кўрсатилган фаолият турларини амалга оширишдан олинган даромадлар жорий ҳисобот (солиқ) даври якунлари бўйича жами даромаднинг камида 90 фоизини ташкил этса, 7,5 фоиз миқдоридаги солиқ ставкасини қўллашга ҳақли.

Қўшимча манбалардан даромад олувчи бюджет ташкилотлари, башарти бўшатилаётган маблағлардан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бюджет ташкилотларининг моддий-техника ва ижтимоий базасини мустаҳкамлаш, ўз ходимларини моддий рағбатлантириш учун мақсадли тарзда фойдаланса, 2023 йилнинг 1 январига қадар 0 фоиз миқдоридаги солиқ ставкасини қўллайди.

Ўзида ишловчиларнинг умумий ўртача йиллик сонининг 3 фоизидан кўпроғи ногиронлиги бўлган шахсларни ташкил этадиган юридик шахслар учун солиқ ставкаси ушбу моддада белгиланган нормадан ортиқча ишга жойлаштирилган ногиронларнинг ҳар бир

фоизига солиқ ставкасининг бир фоизи ҳисобидан камайтирилади.

Ушбу модда биринчи қисмининг 6-бандида назарда тутилган 0 даражали фоиз миқдоридаги солиқ ставкаси солиқ тўловчилар томонидан, агар товарларни (хизматларни) экспорт қилишдан олинадиган даромадлар жами даромаднинг камида 15 фоизини ташкил этса, қўлланилади.

Товарлар экспорт қилинганда, шу жумладан товар воситачи (ишончли вакил) орқали реализация қилинганда, 0 даражали фоиз миқдоридаги солиқ ставкаси солиқ тўловчилар томонидан, ушбу Кодекснинг [261-моддасида](#) назарда тутилган товарларнинг экспортини тасдиқловчи ҳужжатлар мавжуд бўлганда, қўлланилади.

Товарлар экспорт қилинганда, 0 даражали фоиз миқдоридаги солиқ ставкаси солиқ тўловчилар томонидан, товарларни чет эл валютасида экспорт қилиш юзасидан даромадлар товарлар (хизматлар) экспортга чиқарилган кундан эътиборан бир юз саксон календарь куни ичида келиб тушмаган тақдирда, қўлланилмайди.

Ушбу модданинг [саккизинчи қисми](#) қоидалари қуйидагиларга нисбатан татбиқ этилмайди:

1) рўйхати Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори билан тасдиқланадиган хом ашё товарлар экспортига;

2) халқаро ташишлар хизматларига, бундан автотранспортда ташишлар мустасно;

3) товарларни қувурлар орқали ва газ қувурлари орқали ташиш бўйича хизматларга.

Фойдали қазилмаларни қазиб олиш соҳасида фаолиятни амалга ошираётган айрим солиқ тўловчилар учун Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори билан оширилган солиқ ставкалари белгиланиши мумкин.

338-модда. Солиқ даври. Ҳисобот даври

Календарь йил солиқ давридир.

Йилнинг чораги ҳисобот давридир.

339-модда. Солиқни ҳисоблаб чиқариш ва солиқ ҳисоботини тақдим этиш тартиби

Ҳисобот (солиқ) даврининг якунлари бўйича солиқ суммаси солиқ тўловчи томонидан мустақил равишда аниқланади.

Ҳисобот даври якунлари бўйича солиқ суммаси солиқ даврининг бошидан ошиб борувчи якун билан, агар ушбу моддада бошқача қоида белгиланмаган бўлса, солиқ базасининг солиқ ставкасига мувофиқ бўлган фоизлардаги улуши сифатида ҳисоблаб чиқарилади.

Солиқ тўловчи ушбу Кодекснинг [342-моддасида](#) белгиланган ҳолларда ва тартибда фойда солиғини ёки чет давлатда тўланган даромадлардан олинadиган худди шундай турдаги тўланган солиқни ҳисобга ўтказиш йўли билан солиқ суммасини камайтиришга ҳақли.

Агар ушбу моддада бошқача қоида белгиланмаган бўлса, солиқ ҳисоботи барча солиқ тўловчилар томонидан ҳар бир ҳисобот ва солиқ даври ўтганидан кейин солиқ бўйича ҳисобда турган жойидаги солиқ органига тақдим этилади.

Агар ушбу моддада бошқача қоида белгиланмаган бўлса, солиқ ҳисоботи қуйидаги муддатларда тақдим этилади:

1) ҳисобот даври якунлари бўйича — ҳисобот давридан кейинги ойнинг йигирманчи кунидан кечиктирмай;

2) солиқ даври якунлари бўйича — солиқ даври ўтгандан кейинги йилнинг 1 мартидан кечиктирмай.

Бюджет ташкилотлари ва нодавлат нотижорат ташкилотлари томонидан солиқ бўйича солиқ ҳисоботи солиқ даври якунларига кўра тақдим этилади, бундан матлубот кооперативлари мустасно. Бунда ўтган солиқ даври якунлари бўйича жами даромад мавжуд бўлмаган тақдирда солиқ ҳисоботини тақдим этиш талаб қилинмайди.

340-модда. Солиқни тўлаш тартиби

Агар ушбу моддада бошқача қоида белгиланмаган бўлса, солиқни тўлаш ҳисобот (солиқ) даври яқунлари бўйича, тегишли ҳисобот (солиқ) даври учун солиқ ҳисоботини тақдим этиш муддатларидан кечиктирмай амалга оширилади.

Жами даромади жорий солиқ давридан олдинги солиқ даври учун киритилган тузатишлар ҳисобга олинган ҳолда беш миллиард сўмдан ошадиган солиқ тўловчилар ушбу модданинг учинчи — олтинчи қисмларига мувофиқ ҳисоблаб чиқарилган ҳар ойлик бўнак тўловларини ҳисобот даври ҳар бир ойининг йиғирма учинчи кунидан кечиктирмай тўлайди.

Жорий солиқ даврининг биринчи чорагида тўланиши лозим бўлган ҳар ойлик бўнак тўловининг суммаси ўтган солиқ даврининг охириги чорагида тўланиши лозим бўлган ҳар ойлик бўнак тўлови суммасига тенг этиб қабул қилинади.

Жорий солиқ даврининг иккинчи чорагида тўланиши лозим бўлган ҳар ойлик бўнак тўловининг суммаси жорий йилнинг биринчи ҳисобот даври учун солиқ ҳисоботи бўйича ҳисоблаб чиқарилган фойда солиғи суммасининг учдан бирига тенг этиб қабул қилинади.

Жорий солиқ даврининг учинчи чорагида тўланиши лозим бўлган ҳар ойлик бўнак тўловининг суммаси ярим йиллик яқунларига кўра солиқ ҳисоботи бўйича ҳисоблаб чиқарилган фойда солиғининг

суммаси ва биринчи чорак якунлари бўйича ҳисоблаб чиқарилган фойда солиғининг суммаси ўртасидаги фарқнинг учдан бирига тенг этиб қабул қилинади.

Жорий солиқ даврининг тўртинчи чорагида тўланиши лозим бўлган ҳар ойлик бўнак тўловининг суммаси тўққиз ойлик якунларига кўра солиқ ҳисоботи бўйича ҳисоблаб чиқарилган фойда солиғининг суммаси ва ярим йиллик якунлари бўйича ҳисоблаб чиқарилган фойда солиғининг суммаси ўртасидаги фарқнинг учдан бирига тенг этиб қабул қилинади.

Агар ушбу модданинг учинчи — олтинчи қисмларига мувофиқ ҳисоблаб чиқарилган ҳар ойлик бўнак тўловининг суммаси манфий ёки нолга тенг бўлса, кўрсатилган тўловлар тегишли чоракда амалга оширилмайди.

Солиқ тўловчилар, шу жумладан янгидан ташкил этилган, жами даромади жорий ҳисобот даври мобайнида беш миллиард сўмдан ошган солиқ тўловчилар ҳар ойлик бўнак тўловларини бундай ошиб кетиш содир бўлган тўлиқ чорак ўтганидан кейин тўлайди.

Бўлиш ёки ажратиб чиқариш йўли билан қайта ташкил этиш натижасида янгидан ташкил этилган юридик шахс, жами даромадининг миқдоридан қатъи назар, ҳар ойлик бўнак тўловларини, агар бўлиш ёки ажратиб чиқариш йўли билан қайта ташкил этилган юридик шахс солиқ бўйича ҳар ойлик бўнак тўловларини бундай қайта ташкил этиш амалга

оширилган солиқ даврида ҳисоблаб чиқарган бўлса, иккита келгуси солиқ даври мобайнида тўлайди.

Ҳисобот (солиқ) даври якунлари бўйича ҳисобот (солиқ) даври мобайнида тўланган ҳар ойлик бўнак тўловлари суммаси ҳисобот (солиқ) даври учун солиқ ҳисоботи бўйича ҳисоблаб чиқарилган солиқни тўлаш чоғида ҳисобга олинади.

Ҳар ойлик бўнак тўловини ҳисоблаб чиқариш солиқ органлари томонидан амалга оширилади.

Жами йиллик даромаднинг миқдоридан қатъи назар, солиқ ҳисоботини солиқ бўйича фақат солиқ даври якунлари юзасидан тақдим этувчи солиқ тўловчилар ҳар ойлик бўнак тўловларини тўламайди.

Солиқ тўловчи тугатилганда солиқ тугатиш якунлангунига қадар тўланиши лозим.

Юридик шахсни тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда, давлат солиқ хизмати органи ҳар ойлик бўнак тўловларини ҳисоблашни рўйхатдан ўтказувчи органдан бундай ахборот олинган ойдан эътиборан тўхтатиб туради.

Фаолият тикланган ва тугатиш жараёни тўхтатилган тақдирда, ҳар ойлик бўнак тўловларини ҳисоблаш уларни ҳисоблаш тўхтатилган ойдан эътиборан тикланади.

341-модда. Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳи бўйича солиқни ҳисоблаб чиқариш, солиқ ҳисоботини тақдим этиш ва солиқни тўлаш тартиби

Солиқ тўловчилар консолидациялашган гуруҳининг масъул иштирокчиси ҳисобот (солиқ) даври якунлари бўйича ҳисоблаб чиқарилган бўнак тўловлари суммаларини, шунингдек солиқ суммаларини тўлашни, шундай гуруҳни тузиш тўғрисидаги шартнома рўйхатдан ўтказилган жойда, мазкур суммаларни ушбу гуруҳнинг ва улар алоҳида бўлинмаларининг иштирокчилари бўйича тақсимламасдан амалга оширади.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳи бўйича солиқ ҳисоботи солиқ органига ушбу Кодекс 339-моддасининг [бешинчи қисмида](#) белгиланган тартибда ва муддатларда тақдим этилади.

Солиқ тўловчилар консолидациялашган гуруҳининг қолган иштирокчилари ўзи ҳисобда турган жойдаги солиқ органига солиқ ҳисоботини тақдим этмайди.

Агар солиқ тўловчилар консолидациялашган гуруҳининг иштирокчилари ушбу гуруҳнинг консолидациялашган солиқ базасига киритилмайдиган даромадларни олса, улар ўзи ҳисобда турган жойдаги солиқ органларига солиқнинг фақат ушбу даромадларга нисбатан ҳисоблаб чиқарилган қисми бўйича солиқ ҳисоботини тақдим этади.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳи бўйича ҳисобот (солиқ) даври якунлари бўйича солиқ ҳисоботи шу гуруҳнинг масъул иштирокчиси томонидан солиқ ҳисоби маълумотлари ҳамда умуман солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳи бўйича консолидациялашган солиқ базаси асосида фақат консолидациялашган солиқ базасига нисбатан солиқни ҳисоблаб чиқариш қисми бўйича тузилади.

Солиқ тўловчилар консолидациялашган гуруҳининг масъул иштирокчиси томонидан ушбу гуруҳ фаолият кўрсата бошлаган солиқ даврининг биринчи чорагида тўланиши лозим бўлган солиқ бўйича ҳар ойлик бўнак тўловларининг суммаси шу гуруҳ барча иштирокчиларининг ушбу гуруҳ тузилишидан олдинги солиқ даврининг учинчи чорагида тўланиши лозим бўлган ҳар ойлик бўнак тўловлари суммаси сифатида аниқланади.

Агар солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳини тузиш тўғрисидаги шартнома солиқ органи томонидан солиқ даври бошланганидан кейин рўйхатдан ўтказилган бўлса, солиқ тўловчилар консолидациялашган гуруҳининг иштирокчилари томонидан солиқ даври бошидан буён ўтган ҳисобот даврларининг якунлари бўйича тўланган бўнак (жорий) тўловлари солиқ тўловчилар консолидациялашган гуруҳининг бўнак жорий тўловлари солиқ тўловчилар консолидациялашган гуруҳининг тегишли иштирокчиси ҳисобига ўтказилиши (қайтарилиши) лозим.

342-модда. Солиқни ҳисобга олиш

Чет давлатнинг қонун ҳужжатларига ва (ёки) Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасига мувофиқ ҳақиқатда тўланган (ушлаб қолинган) фойда солиғининг суммаси ёки ушбу чет давлатда олинган даромадлардан олинадиган айнан ўхшаш турдаги солиқ Ўзбекистон Республикасида фойда солиғини тўлаш ҳисобидан солиқ тўловчида ушбу моддада белгиланган тартибда ва миқдорларда ҳисобга олиниши лозим.

Фойда солиғи суммаси ёки Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқаридаги манбалардан олинган даромадлардан олинадиган айнан ўхшаш турдаги солиқни ҳисобга олиш бир вақтнинг ўзида қуйидаги шартларга риоя этилган ҳолда амалга оширилади:

1) Ўзбекистон Республикасида солиқ солиниши лозим бўлган даромад бўйича;

2) Ўзбекистон Республикаси билан халқаро шартнома мавжуд бўлганда;

3) бундай солиқ тўланганлигини (ушлаб қолинганлигини) тасдиқловчи ҳужжат мавжуд бўлганда.

Фойда солиғининг ёки Ўзбекистон Республикасидан ташқарида тўланган (ушлаб қолинган), айнан ўхшаш турдаги солиқ ҳисобга олинадиган суммасининг миқдори солиқ тўловчи кўрсатилган даромад олиниши лозим бўлган (олинган)

солиқ даври учун тўлаши лозим бўлган фойда солиғи суммасидан ошиб кетиши мумкин эмас.

Чет давлат ваколатли органининг маълумотномаси ёки солиқ Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида тўланганлиги фактини тасдиқловчи бошқа ҳужжат Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида фойда солиғи ёки айнан ўхшаш турдаги солиқ тўланганлигини (ушлаб қолинганлигини) тасдиқловчи ҳужжат ҳисобланади.

Агар ушбу модданинг [тўртинчи қисмида](#) кўрсатилган ҳужжатлар чет тилида тузилган бўлса, Ўзбекистон Республикасининг давлат тилидаги таржимаси мавжуд бўлиши шарт.